



Viseringsfrihet för Ukraina

2015/16:FPM84

Justitiedepartementet

2016-05-23

Dokumentbeteckning

COM(2016) 236

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 539/2001 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav (Ukraina)

Sammanfattning

I oktober 2008 inleddes en viseringsdialog mellan Ukraina och EU om viseringsfrihet och i oktober 2010 presenterade kommissionen en handlingsplan för viseringsfrihet för Ukraina.

Kommissionen har sedan dess presenterat sex framstegsrapporter varav den senaste i december 2015. Dessa har utvärderat Ukrainas genomförande av handlingsplanen. I den sjätte och sista rapporten konstaterade kommissionen att Ukraina utfört samtliga nödvändiga åtgärder för att ett förslag om viseringsfrihet skulle kunna läggas. I april 2016 presenterade kommissionen ett förslag om att bevilja viseringsfrihet för ukrainska medborgare vid kortare besök till Schengenområdet.

Regeringen står bakom Ukrainas viseringsliberaliseringsprocess. Regeringen verkar samtidigt för att identifierade risker kopplade till viseringsfrihet för ukrainska medborgare omhändertas innan viseringsfrihet beviljas.

1.1 Ärendets bakgrund

En dialog om viseringsfrihet inleddes mellan EU och Ukraina i oktober 2008. I oktober 2010 presenterade kommissionen en handlingsplan för viseringsfrihet. Kommissionen åtog sig att presentera ett förslag om viseringsfrihet för kortare resor för ukrainska medborgare när handlingsplanen var genomförd.

Handlingsplanen för viseringsfrihet är uppdelad i följande fyra områden:

- Dokumentsäkerhet och biometri
- Migration och en integrerad gränsförvaltning, inklusive asyl
- Allmän ordning och säkerhet
- Yttre förbindelser och grundläggande rättigheter

Handlingsplanen specificerar vilka kriterier på dessa områden som behöver genomföras för att viseringsfrihet ska kunna beviljas. Handlingsplanen är tudelad där den första fasen fokuserar på lagstiftning och planering och den andra fasen fokuserar på effektivt och hållbart genomförande.

Därutöver skulle kommissionen utvärdera vilka konsekvenser ett beslut om viseringsfrihet för ukrainska medborgare skulle riskera att få avseende olaglig invandring och hot mot allmän ordning och säkerhet.

Kommissionen har presenterat sex utvärderingsrapporter avseende Ukrainas genomförande av handlingsplanen för viseringsfrihet. I den fjärde rapporten, från maj 2014, konstaterades att den första fasen var genomförd och att man kunde gå vidare till handlingsplanens andra fas.

I samband med den sista rapporten, som presenterades i december 2015, drog kommissionen slutsatsen att Ukraina gjort nödvändiga framsteg och vidtagit nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de återstående kriterierna skulle uppnås på ett effektivt och hållbart sätt. I samband med denna rapport förklarade kommissionen att den ukrainska sidan skulle fortsätta med antikorrupsionsreformer men även att kommissionen skulle fortsätta bevaka genomförandet av alla åtgärder inför det att ett förslag om viseringsfrihet presenteras.

I april 2016 presenterade kommissionen ett förslag om att bevilja viseringsfrihet för ukrainska medborgare vid kortare besök till Schengenområdet.

1.2 Förslagets innehåll

Förslaget innebär att ukrainska medborgare beviljas viseringsfrihet för kortare vistelser i Schengenområdet. Tekniskt innebär förslaget att Ukraina flyttas över från bilaga I till bilaga II i viseringsförordningen (förordning (EG) nr 539/2001 om fastställande av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre

gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav).

2015/16:FPM84

Viseringsfriheten gäller för vistelser upp till 90 dagar under en 180-dagars period.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget innehåller bestämmelser som rör skyldighet att inneha visering respektive undantag från denna skyldighet. Bestämmelser om viseringsskyldighet finns i viseringsförordningen som är direkt tillämplig i Sverige. Ytterligare undantag från viseringskravet finns i utlänningsförordningen (SFS 2006:97). Några ändringar av de svenska bestämmelserna är inte nödvändiga.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Tidigare beslut om viseringsfrihet har i vissa fall inneburit en ökning av antalet ogrundade asylansökningar till Sverige. Det är möjligt att beslutet om viseringsfrihet för Ukraina kan få liknande konsekvenser, vilket skulle innebära kostnadseffekter. Detta bedöms dock kunna hanteras inom befintliga ramar.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen står bakom Ukrainas viseringsfrihetsprocess som utgör en viktig del i landets reformarbete. Regeringen välkomnar också de angelägna reformer som Ukraina har genomfört inom ramen för denna process. Regeringen verkar samtidigt för att identifierade risker kopplade till viseringsfrihet för ukrainska medborgare omhändertas innan viseringsfrihet beviljas, exempelvis genom förstärkta och effektiva suspenderingsmöjligheter av viseringsfriheten.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Det finns ett generellt stöd bland medlemsstaterna för förslaget. Ett antal medlemsstater har påtalat vikten av förstärkta suspenderingsmöjligheter om ett beslut om viseringsfrihet får oönskade konsekvenser.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

Förslaget har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden utgörs av artikel 77.2 a i EUF-fördraget. Beslut fattas genom det ordinarie lagstiftningsförfarandet, det vill säga Europaparlamentet är medbeslutande och rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Beslut som fattas med stöd av artikel 77.2 a i EUF-fördraget faller inom unionens exklusiva kompetens. Subsidiaritetsprincipen är således inte tillämplig. Såsom konstateras i kommissionens förslag är inga alternativ för att uppnå policymålet tillgängliga. Förslaget bedöms därför vara förenligt med proportionalitetsprincipen.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget presenteras på rådsarbetsgrupp-nivå i maj 2016. Förhandlingarna kommer troligtvis att avslutas under året.

4.2 Fackuttryck/termer

-